

Kyrkomötet 2011**Onsdagen den 26 oktober****§ 34 Svenska kyrkan i utlandet - struktur och delaktighet**

BRITAS LENNART ERIKSSON:

Herr ordförande, ledamöter! Kyrkostyrelsen föreslår i sin skrivelse

- att en ny utlandsvalkrets ska bildas som tilldelas två fasta mandat i kyrkomötet,
- att den som är folkbokförd i landet och tillhör Svenska kyrkan och har fyllt 16 år ska ha rösträtt i val till kyrkomötet,
- att Svenska kyrkan ska vara en angelägenhet för nationell nivå som i dag. Tillsynen ska utövas av biskopen i Visby stift och domkapitel i särskild sammansättning.
- att Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet ska upphöra och ersättas med ett råd, som svarar för främjande, utsett av kyrkostyrelsen.

Utskottet har kunnat tillmötesgå kyrkostyrelsens förslag på flera punkter men inte alla. En sådan punkt, där utskottet väljer en annan linje än kyrkostyrelsen, gäller rösträtt till kyrkoval och representation i kyrkomötet. Kyrkostyrelsen redovisar i sin skrivelse svårigheterna att upprätta och säkerställa röstlängder för de utlandsboende som tillhör Svenska kyrkan. Utskottet gör bedömningen att förfarandet med direkta val, där de röstande får delta utifrån en så osäker uppgift om medlemskap som kyrkostyrelsen föreslår, är det ett stort problem när det gäller att säkerställa en väl fungerande demokrati inom kyrkan. Det måste finnas ett säkert och rimligt sätt att ta reda på vilka utlandsboende som är röstberättigade. Att ta fram tillförlitliga röstlängder låter sig inte göras på den korta tid det är fram till nästa val 2013. Utskottet föreslår därför att två utlandsmandat till kyrkomötet efter 2013 års val tillsätts gemensamt av kyrkoråden i utlandsförsamlingarna. Det är en övergångslösning i avvaktan på tillförlitliga medlemsregister och att en riktig röstlängd kan upprättas. Målet är fortfarande att de utlandsboende ska ha ett lika stort demokratiskt inflytande som alla andra kyrkotillhöriga. I detta sammanhang kan det vara värt att nämna att när representanter för utlandsförsamlingarnas kyrkoråd samlades, så framhåller de i en gemensam skrivelse att representation i kyrkomötet är en mindre fråga än den om att ha inflytande i ett råd. Utskottet håller med om att mandaten för de utlandsboende tas från antalet utjämningsmandat. Redan vid förra årets kyrkomöte ställde sig utskottet i sak positiv till representation från utlandsförsamlingarna på nationell nivå, där besluten om utlandskyrkans verksamhet fattas. Nu återkommer kyrkostyrelsen med ett sådant förslag, men utskottet menar att kyrkostyrelsens förslag behöver förtydligas, så att utlandskyrkans representation blir tydlig och föreslår därför att i ett kommande råd ska minst en fjärdedel av ledamöterna bestå av valbara i en utlandsförsamling, och en fjärdedel - det motsvarar i nuvarande förhållande två representanter.

Utskottet vill för sin del liksom kyrkostyrelsen starkt understryka att utlandskyrkan inte uppfattas på något annat sätt än att vara en angelägenhet för hela Svenska kyrkan. Om det får det inte råda någon tvekan. Verksamheten bedrivs av den nationella nivån och om detta får det inte heller råda någon tvekan. Eftersom biskopen i Visby föreslås ingå i rådet under kyrkostyrelsen är det viktigt för utskottet att ansvarsfördelningen mellan ärkebiskop och biskopen i Visby regleras noga i en delegationsordning så att inga oklarheter uppstår mellan de båda episkopaten, vilket också Läronämnden påpekar i sitt yttrande till betänkandet. En sådan delegationsordning ska enligt förslaget återspeglaras till nästa kyrkomöte.

Torgny Larsson tar i sin motion 2011:72 upp vikten av att ta hänsyn till lokalt och regionalt engagemang när man förändrar verksamheten utomlands. Utskottet

har utgått ifrån att när man gör sina bedömningar så gör man det på ett ansvarigt sätt.

Jag yrkar bifall till Ekumenikutskottets förslag.

ÄRKEBISKOP ANDERS WEJRYD:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Svenska kyrkan i utlandet behöver ju veta vad som ska gälla på sikt. När kyrkostyrelsen i våras skulle lämna förslag till kyrkomötet, så var det stor risk att vi får en väldigt splittrad bild. Då växte det fram en bred kompromiss, och en bred kompromiss förtjänar ju ändå att presenteras och behandlas med eftertanke. Jag tänker att också här i kyrkomötet behövs det en bred enighet om det ska bli någon mening med något beslut, för meningen skulle ju vara att man visste för en längre tid framöver vad som gäller.

Nu har jag kyrkostyrelsens uppdrag att försöka presentera hur kyrkostyrelsen resonerade när den lade sina förslag i juni. Sedan dess har processen fortsatt. För kyrkostyrelsen var det viktigt att göra en modell som både markerar att verksamheten var en angelägenhet för den nationella nivån och att utlandsförsamlingarna, precis som församlingarna här hemma, knyter an till en biskop och ett domkapitel när det gäller tillsyn. I det här fallet biskopen i Visby och ett domkapitel som på något sätt skulle relatera till det som var i Visby, men ett särskilt domkapitel blev förslaget från kyrkostyrelsen.

Främjandefunktionen är kvar på den nationella nivån. Det har funnits en återkommande revisorskritik, huvudsakligen muntligt framförd, som har handlat om att man inte kan ha en nämnd som inte svarar inför kyrkostyrelsen när sedan kyrkostyrelsen ska svara inför kyrkomötet för vad nämnden har gjort. Därför kommer förslaget om råd, vilket också utskottet för vidare. Rådets sammansättning har redan kommenterats från utskottets ordförande. Kyrkostyrelsen föreslog att biskopen inte ska vara självskriven ordförande i rådet, där var en skillnad.

Kyrkostyrelsen kan konstatera en sak, Svenska kyrkan i utlandet är inte och kan inte vara som Svenska kyrkan i inlandet. Församlingarna kan inte fullt ut inordna sig i samma struktur, man måste göra justeringar. Kyrkostyrelsen menade med sitt förslag att de viktigaste aspekterna skulle vara tillgodosedda genom förslaget, och sedan har processen fortgått. När Läronämnden, där jag också är ordförande och det är ju en tanke bakom det i kyrkoordningen att jag ska försöka bidra till att hålla samman det här, senare fick gå igenom det här förslaget ville man att några saker särskilt skulle beaktas. De har också beaktats av utskottet. Man kan kanske undra varför den här frågan om territoriell anknytning blir så viktig för Läronämnden. Det bör andra utveckla mer som har mer tid, men jag kan väl säga som så att om vi börjar skapa icke territoriella stift finns det en öppning för att också skapa åsiktstift, tendensstift, som vill lyfta fram en viss typ av inriktning av vårt arbete. Vi är många som har sett som en styrka att vi inte har det på det sättet.

Nu fortsätter processen och jag tycker att det är viktigt att vi använder kyrkomötet till att komma till ett beslut som är brett förankrat, där vi kan känna att det finns stor uppslutning och trygghet med det. Om det inte är möjligt att göra, då får det väl blir en ytterligare utredning, men vi har ju haft oändligt många när det gäller Svenska kyrkan i utlandet.

SUSANN TORGERSON:

Ordförande, vänner i kyrkomötet, åhörare och ni som kanske tittar på webben! Jag tänkte beröra två punkter i det här förslaget som berör de som jag har tagit upp i min motion 2011:57.

När jag läste kyrkostyrelsens förslag om framtiden för SKUT, hade jag svårt att tro mina ögon, åtminstone när det gällde en av punkterna, men jag tänker beröra två punkter. Det ena gällde valsättet till de två kyrkomötesmandaten. Jag är liksom de flesta här en varm anhängare av direkta val till beslutande församlingar. Det är vad som ska gälla, och det är det viktiga att människor i de församlingarna känner att de är valda direkt av folket. Det måste ändå finnas någon rim och reson i de konsekvenser som ett sådant förfaringssätt leder till. När man läste kyrkostyrelsens förslag när det gäller de direkta valen leder det inte bara till helt orimliga merkostnader i förhållande till nuvarande valsätt och val med fem miljoner kronor utan också en rättsosäkerhet som är helt oacceptabel. Om det förslaget hade vunnit kyrkomötets bifall hade det inneburit att en person som helt enkelt påstod att han eller hon var medlem i Svenska kyrkan också fick rösträtt. Han eller hon behövde inte vara svensk medborgare, det kan man ju inte behöva vara, behövde inte någonsin ha varit bosatt i Sverige, behövde aldrig ha besökt Sverige, behövde inte tala svenska, behövde inte heller vara medlem av en svensk församling utomlands eller ens finnas till. Faktum var att det räckte med kyrkostyrelsens förslag att en person skrev till registreringsmyndigheten och sade att han eller hon fanns och hade en viss adress och att den önskade rösta, då hade man fått ett röstpaket. Det var det som gjorde att jag hade svårt att tro mina ögon när jag läste det förslaget. Hur kan man lägga fram ett sådant förslag?

Jag vill tacka utskottet för att man har varit klokare och i detta fall föreslagit ett annat valsätt, åtminstone under en viss övergångstid, till dess man kan ordna direkta val på ett rättssäkert sätt. Nu har man valt att tidsbegränsa det här valsättet och sagt att så snart som möjligt så ska man komma med ett förslag om att genomföra direkta val. Till de som ska ta fram det förslaget säger jag lycka till, för det har man faktiskt försökt med i något decennium att ordna någon typ av registrering och hur medlemmar utomlands ska kunna betala kyrkoavgift i någon form. Ingen har lyckats lösa den här frågan, men nu ska det lösas på några års sikt. Så lycka till med den uppgiften!

Min andra förundran var att man hade så bråttom med att omvandla den mycket väl fungerande SKUT-nämnden till ett råd, som ska vara direkt utsprunget ur kyrkostyrelsen, om jag förstått det hela rätt. Det kan säkert vara riktigt, som har sagts här tidigare, att då kyrkostyrelsen har ansvaret för en verksamhet ska den också ha det avgörande inflytandet. Det måste väl också gälla de andra två nämnderna på nationell nivå, Internationella nämnden och Nämnden för utbildning, forskning och kultur, men där har tydligen revisorerna inte varit så aktiva eller där har man inte tagit några initiativ inom kyrkostyrelsen till att föreslå en omorganisation, vilket jag tycker är litet inkonsekvent. Det är väl riktigt att när man gör en sådan här omorganisation så ser man över hela fältet, skaffar en organisation som är något så när likartad för de här nya råden, jag har inget emot råden, men det är tajmingen och brådskan som jag tycker är litet konstig. Jag hade ett bra förslag i min motion att man har kvar nämnden innan man gör den här totala omorganisationen i avvaktan på den och utökar nämnden med två ledamöter som representerar medlemmarna i utlandsförsamlingarna. Det tyckte jag var ganska klokt, men jag förstår att jag inte kommer att vinna något bifall till det förslaget.

Det här är en kompromiss och jag förstår också att det är svårt att ändra i detta, så jag har faktiskt inget yrkande. Det var ganska svårt att skriva kyrkoordningstext så det var säkert massor med fel i den, men jag är inte jurist. Jag yrkar inget annat än bifall till utskottets förslag.

ULLA RICKARDSSON:

Ordförande, biskopar och kyrkomötesdeltagare! Jag talar för nomineringsgruppen centerpartiet och yrkar i detta läge bifall till Ekumenikutskottets betänkande 2011:1 och det särskilda yttrandet nr 3. Vi har haft överläggningar inom nomineringsgrupperna och ett par av förslagen kan komma att modifieras i kommande inlägg och där vill jag också hänvisa till ärkebiskopens ord om att det är viktigt att ha en bred uppslutning kring ett beslut här.

Svenska kyrkans arbete i utlandet är en viktig del i Svenska kyrkans arbete och en angelägenhet för hela Svenska kyrkan. Det fastslås gång på gång i de olika materialen. Hur verksamheten fungerar organisatoriskt bryr sig nog inte kyrkosökarna inom SKUT så mycket om bara verksamheten fungerar. För kyrkoråden är det viktigt att få ett inflytande, och för anställda och för oss här i Sverige är också organisationsfrågorna viktiga. Nu är vi framme vid ett förslag till beslut efter en särskild utredning, efter behandling i kyrkostyrelsen, en skrivning från en referensgrupp inom utlandskyrkan har spelat en viss roll och Ekumenikutskottets betänkande. Alla förslag under vägen är ju inte exakt lika, och nu har Ekumenikutskottet gjort en samlad bedömning som ger en stabil och hållbar framtid, menar vi. I det är det flera delar som ska bilda en helhet. Det demokratiska inflytandet med egen utlandsvalkrets och två mandat i kyrkomötet är en av delarna, och där ser vi att indirekta val inte bara är en lösning för 2013 utan också fortsättningsvis, enligt det särskilda yttrandet nr 3. Nämnden ersätts med ett råd, valt av kyrkostyrelsen som ger det direkta inflytandet för utlandskyrkan i det operativa arbetet precis som utlandskyrkan bör och ska ha. I Ekumenikutskottets betänkande står det att minst en fjärdedel av ledamöterna ska komma från utlandskyrkan och där under överläggningen har vi diskuterat ett annat förslag.

Jag återkommer i talarstolen.

ANDERS ROOS:

Ordförande och alla andra! Så många gånger som det har sagts tidigare, församlingarna i Svenska kyrkan i utlandet är viktiga och livsnödvändiga delar i Svenska kyrkan. Det som sker där är viktigt för människorna som bor på orten eller i dess ofta vidsträckta områden. Vi kan många gånger bli förvånade över hur långt en människa färdas där utanför Sveriges gränser för att få möjligheten att vara med och dela, för att vara en i församlingen. Inte många i Sverige skulle göra samma sak, men varför gör man det? Säkert finns det lika många orsaker där som det finns att gå i kyrkan i Sverige, men församlingen, kyrkan, verksamheten, gudstjänsten, det frivilliga engagemanget är någonting som är viktigt. Men också den sociala gemenskapen, förmodligen långt viktigare än vi kan tänka oss. Precis som alla vi, vill också människorna som har kontakt med och är medlemmar i en församling i Svenska kyrkan i utlandet vara med och forma sin församling och förutsättningarna för församlingslivet.

Ibland har vi här haft attityden att vara de stora allmosegivarerna. Den attityden är sedan väldigt länge en dödssynd när det gäller våra relationer till systerkyrkorna, men ibland tycks den legitim när det gäller Svenska kyrkans egna församlingar i utlandet. Vi bestämmer, de gör så. Den tiden är nu och för alltid förbi. Församlingarna i utlandet är viktiga för oss, inte bara som besöksorter på semestern utan också som inspirationskällor för församlingsutvecklingen. Nu handlar det om att legitimera, att synliggöra, att ta tillvara och erkänna att vi har någonting att ta emot. I relation till våra systerkyrkor på olika håll i världen kallades det mission i retur i slutet av förra seklet. Nu handlar det om medlemmar och församlingar i vår egen kyrka. De finns litet på avstånd, och då är det alltid lättare att tala och

tycka om än att tala med och ta på allvar. Nu gäller det att låta någon, som är vi själva och som verkligen vill ta ansvar, vara med i ett viktigt och utvecklande arbete. Vi har utrett, skapat förväntningar, öppnat dörrar och visat vad som skulle kunna vara möjligt, då är det också viktigt att fullfölja, göra något verkligt av det många vill och inte minst svara mot de förhoppningar och de viljor som finns i Svenska kyrkans församlingar utomlands.

Jag återkommer i ett andra anförande med resten av vad jag ska säga.

FREDRIK SIDENVALL:

Herr ordförande! I jungiansk organisationsteori finns det olika faser i en organisations liv. Det brukar kunna börja med en pionjärfas, där man brinner av entusiasm för det som är kärnbudskapet, för att övergå till en dådkraftig etableringsfas och sedan möjligen gå över till en rutin. Senare i ett förfallsskede bli en upplösning av själva organisationen. Där vill vi ju inte hamna, eller hur. Jag kan tycka att förslaget med att i kyrkomötet, som ändå är någonting stabilt i sina arbetsformer som har kunnat hävda i kontinuitet ett slags arbetsordning som återspeglar arbetsordningen i Sveriges riksdag, införa en ordning att några ledamöter skulle vara invalda på ett annat sätt än andra, det riskerar att förvandla oss till just det som vi blev adresserade som här för ett par veckor sedan, Svenska kyrkans årskonferens. Man ryser ju, eller hur. Därför tycker jag att det är en olämplig ordning som finns föreslagen här med att, just för utlandskyrkans del, det skulle finnas indirekta val. Alla ledamöter i kyrkomötet bör vara valda på samma sätt. Däremot tycker jag att det är ett näst intill genialt förslag att låta i direkta val utlandsrösterna ingå i Visby stifts valkrets, för vad händer då? Dels kan gotlänningarna glädjas över att få en expansiv situation. Ju fler utlandsröstande som anmäler sig desto mer kommer antalet ledamöter från Visby stift att växa. Underbart! samtidigt kommer det att bli en ädel tävlan om det ska vara gutar eller svenskspanjorer som hamnar i kyrkomötet. Vi kommer att få se ett valdeltagande som kommer att stiga astronomiskt, och jag tror även det här sättet kommer att bli en viktig katalysator för att hålla ihop utlandsförsamlingarna som får en intressegemenskap att bräcka gotlänningarna. Jag vill också säga att, i väntan på att man kan skapa en ordning för direkta val med en registrering av medlemmar i församlingarna i utlandskyrkan, i rådet måste Visbybiskopen ges en fast och förlig ställning för att på det viset kunna ta till vara utlandskyrkans intressen.

Därmed vill jag yrka att kyrkomötet beslutar i enlighet med reservation 1 i Ekumenikutskottets betänkande.

NILS GÅRDER:

Herr ordförande! Detta ärende har nu vandrat från kyrkostyrelsen till Läronämnden, och har där belysts på ett sätt som jag tycker har varit värdefullt, och behandlats i utskottet. Min egen uppfattning är att utskottet har gjort ett mycket bra arbete och bearbetat kyrkostyrelsens förslag på sätt som jag för min del inte ser något bekymmer med, med några undantag. Jag skulle vilja uppehålla mig vid två.

Det ena är rådets sammansättning. Jag uppfattar det som bra att utskottet föreslår att det ska tydliggöras, att utlandsförsamlingarna ska ha en representation i rådet. Ingen har nog avsett något annat, men jag ser det som en fördel att det tydliggörs att detta ska ske. Vad jag är mer tveksam till är att utskottet föreslår att det i kyrkoordningen ska regleras vem som ska vara ordförande i rådet. Jag tror att det vore lämpligare att avstå från det, och därför framställer jag ett särskilt yrkande, nämligen att den text som finns i 10 kap. 5 § ska ändras på det sättet att den tredje meningen som lyder, "Biskopen är ordförande i rådet" ska utgå, dvs.

att kyrkoordningen inte ska ta ställning till vem som ska vara ordförande i rådet. Jag vill kort hänvisa till den diskussion som ägde rum i slutet av 1990-talet inför kyrkoordningens antagande, nämligen att vi måste verka för att det inte ska ske någon sammanblandning mellan de uppgifter som ankommer på domkapitlet och de uppgifter som ankommer på arbetsgivaren för att undvika den s.k. genomsynen. Jag ser att denna reglering som utskottet föreslår kan innefatta risker i det avseendet.

Den andra frågan jag skulle vilja tala om är frågan om valsättet till de två mandaten i kyrkomötet. Där har jag alls ingen erinran mot utskottets ändringsförslag som jag tycker är klokt. Det innebär väsentliga kostnadsbesparingar, och Susann Torgersson har på ett bra sätt belyst svårigheterna att genomföra direkta val. Jag skulle dock vilja göra ett tillägg. Jag uppfattar att det finns en risk att man sammanblandar här det som gäller för stater och det som gäller för kyrkor. Det är inte på det sättet att vi här i Svenska kyrkan behandlar utländska medborgare annorlunda än andra kyrkomedlemmar. Alla medlemmar i Svenska kyrkan har rösträtt till det svenska kyrkomötet, helt oavsett deras medborgarskap. Så är det också i andra kyrkor. Svenska medborgare bosatta i annat land och som är medlemmar i den kyrkan har där full rösträtt till motsvarigheten till det kyrkomötet enligt deras valsätt. Ni har förstått mig? Tack, herr ordförande.

LENNART SACRÉDEUS:

Herr ordförande och kyrkomötesledamöter! Det är lika bra att lägga yrkandet direkt så att man kanske slipper det här knappandet som man kan uppleva som pressat. Nomineringsgruppen Kristdemokrater i Svenska kyrkan i samverkan med andra nomineringsgrupper i kyrkostyrelsen har kommit fram till att det bästa vore för långsiktighet, för förutsägbarhet och för att vi ska kunna få arbetsro i den här viktiga organisatoriska frågan att kyrkomötet ansluter sig till kyrkostyrelsens förslag, precis det som ärkebiskopen sade. Vi har också lagt ett yrkande, att utlandsförsamlingarna ska vara garanterade representation i rådet, det råd som nu inrättas under kyrkostyrelsen. Vi förväntar oss att det kommer ett yrkande i samma riktning med kanske till och med en precisering om ett minsta antal ledamöter, men så länge det inte är lagt så ligger ändå vårt yrkande här. Det är inlämnat och vi vill att det ska vara garanterad representation för utlandsförsamlingarna. Det är viktigt att detta skrivs in av den anledningen att både utskottet och kyrkostyrelsen anser att biskopen i Visby ska vara självskriven ledamot i rådet. Då är det viktigt att man också uttalar samma sak om utlandsförsamlingarna.

Från vår sida har det varit viktigt att man betonar delaktighet, samhörighet och ett gemensamt ansvar för Svenska kyrkan i utlandet. I denna delaktighet, samhörighet och gemensamt ansvarstagande ligger också att utlandsförsamlingarna finns fysiskt närvarande i vårt viktiga kyrkomöte med två ledamöter. Hur de väljs kan man olika synpunkter på, men vi har från Kristdemokrater i Svenska kyrkan funnit det svårt att 249 ledamöter väljs direkt och att 2 ledamöter skulle väljas på ett annat sätt. Kyrkostyrelsen vill att alla väljs på ett direkt sätt, alltså mera konsekvens och logiskt, och därför bifaller vi det. Vi tycker också att det är viktigt att rådet får företrädare, och att detta skrivs in för utlandsförsamlingarna. Vad gäller Visby stift och biskopen i Visby menar vi att det finns en rad lämpliga skäl för en fortsatt ordning, där biskopen i Visby har en central ställning vad gäller Svenska kyrkans utlandsverksamhet. Det handlar om att ha tid, det handlar om att vara en resurs och vi menar att det engagemang som finns från Visby stift och biskopen i Visby fortsatt kommer att bli föredömligt. Vi menar också att nuvarande innehavare ämbetet i Visby är en garant för att detta kommer så förbli.

BERTIL MURRAY:

Ordförande och ni alla! Utskottets förslag är i långa stycken rimligt, och ett beslut borde kunna tas i ganska stor enighet. Samtidigt tror jag att flera med mig känner att det här är en kompromiss. Trots ärkebiskopens ord om önskan att det här ska bli en bestående lösning under lång tid, så kan man ändå känna osäkerhet. Har man lyckats hitta en lösning som har förutsättningar att bestå under lång tid? Min egen tveksamhet gäller främst, om det här förslaget har lyckats hålla ihop tillsyn och uppdrag på det sätt som vi i botten skulle önska. Jag är på det sättet inte tillfreds med förslaget, men inser att det är vad som nu går att åstadkomma. Jag tror att vi om ett antal år kommer att få ta i den här frågan igen för att verkligen hitta ett sätt där perspektiven tillsyn och uppdrag hålls ihop också vad gäller utlandskyrkan på motsvarande sätt som vi har i våra egna stift. Jag har inget särskilt yrkande.

TOMAS JANSSON:

Ordförande, biskopar och ledamöter! Jag yrkar bifall till utskottets förslag. Vi har i utskottet, när vi har bearbetat kyrkostyrelsens SKUT-skrivelse, haft som ambition att i ödmjukhet försöka följa kyrkostyrelsens välgrundade kompromiss så långt som möjligt för att hitta en stabil organisation för framtiden. Samtidigt har vi också velat ta hänsyn till den kritik som riktats mot det förslaget för att försöka hitta en väl balanserad kompromiss som också på ett bra sätt tar hänsyn till den kritik som har riktats. En av de kritiska punkterna har gällt valet till de två ledamöterna i kyrkomötet, att det i nuläget inte skulle kunna ske rättssäkert. Vi menar att det är angeläget att ledamöterna utses genom direkta val, men eftersom det inte kan ske rättssäkert just nu, är vår kompromiss att indirekta val får ske tills vidare men kyrkostyrelsen får i uppdrag att så snart som möjligt komma med förslag hur rättssäkra direkta val kan ske.

När det gäller rådets sammansättning avviker vårt förslag från kyrkostyrelsens skrivelse på den punkten att vi menar att 25 procent av ledamöterna ska reserveras för folk från utlandsförsamlingarna. Anledningen till att vi vill styra upp rådet på det sättet är att om det är någon punkt som med kraft har framförts från utlandsförsamlingarna är det deras vädjan om att få den här representationen. Att vi nu i det här läget inte tydligt skriver in att de har rätt till den representationen skulle skicka helt fel signaler till utlandsförsamlingarna, och därför är det viktigt att vi har med den saken i vårt beslut. Vårt förslag skiljer sig också från kyrkostyrelsen genom att vi menar att Visbybiskopen skulle vara självskriven ordförande. Anledningen är att vi vill ta hänsyn till den kritik som Läronämnden har riktat mot kyrkostyrelsens förslag. Läronämnden säger att det är kyrkans samlade tradition att församlingar är förenade i stift med biskop i ledningen och att tillsyn och främjande hör samman. Alltså behöver vi Visbybiskopen inte bara i tillsynsuppdraget utan också i främjandeuppdraget. Därför är Visbybiskopens plats i rådet central och det är också i det sammanhanget naturligt att Visbybiskopen också är ordförande på samma sätt som en biskop är ordförande i stiftsstyrelserna.

Jag vädjar om bifall till utskottets förslag.

PER-HENRIK BODIN:

Ordförande! Jag tackar för att jag får förlänga samtalet så här i plenum. Jag kommer inte lägga något yrkande däremot anser jag att utskottets förslag till beslut i stort sett är gott. Det enda som jag har en annorlunda synpunkt på är rådet, som jag tycker kyrkostyrelsen bör ha ett avgörande inflytande på. Självklart ska Visbybiskopen finnas med i rådet och utlandsförsamlingarna vara represe-

rade där. Jag tror att senare under det här samtalet kommer nog ett yrkande på den delen. Jag har ju varit med i nämnden under period. Kärnan i det här ärendet handlar om utlandsförsamlingarnas inflytande. Nu möjliggör vi deras inflytande i kyrkomötet med två mandat och det är bra, men det som efterfrågats i första hand har varit inflytande i nämnden eller om det nu blir ett beslut om råd. Jag och Anders Roos motionerade om det här i förra årets kyrkomöte. Motionen avslogs naturligtvis som alla andra motioner eller de flesta andra motioner, men vid kyrkomötet var det väldigt tydligt att vid årets kyrkomöte så skulle det komma ett beslut som tillgodoser utlandsförsamlingarnas inflytande. Min erfarenhet från utlandsförsamlingarnas syn på Svenska kyrkan är att de har varit mycket nöjda med tillsynen som Visby stift och Visbybiskopen skött.

När man ser tillbaka på det här ärendet kan man säga att det är en lång väg. Det började med utredningen, som sedan gick i en remiss, och sedan kom till kyrkostyrelsen för behandling och som sedan gick till utskottet och nu är i kyrkomötet för beslut. Man får väl säga det, som en utredning här hette häromåret, att demokrati är en successiv uppenbarelse, och som det här ärendet är en konklusion av. Jag tycker att det verkar som att vi i kyrkomötet är överens om kärnan i det här ärendet. Det är ju så att utlandsförsamlingarnas verksamhet är en växande verksamhet i Svenska kyrkan. Svenska kyrkan efterfrågas utomlands. Verksamhet har startats på nya platser. Det är en viktig social samvaro dessutom och det utförs ett enormt stort ideellt arbete i de här församlingarna. Vi ska också komma ihåg att det finns ett annat nationellt intresse i det här än utlandsförsamlingarna. Vårt uppdrag är ju att följa svensken utomlands och det gör vi, vi ska följa turister, ungdomar, utlandsarbetande och studerande även där det inte finns församlingar.

Jag ser fram emot ett beslut i väldigt stor enighet i dag och som jag tycker utlandsförsamlingarna och utlandsverksamheten kommer att ha stor nytta av.

KATARINA VEDIN:

Ordförande, kyrkomötesledamöter, biskopar och övriga medlyssnare! Svenska kyrkan i utlandets struktur och delaktighet är en stor och komplicerad och långdragen fråga, och ni som har varit med längre än jag vet ju hur lång den har varit. Det känns viktigt att vi hjälps åt att fatta ett beslut som ökar just delaktigheten och ger utlandskyrkornas församlingar en demokratisk representation och en tydlig plats i kyrkomötet och i det nya rådet. Visst ser vi alla att det är ett kompromissförslag vi fått från kyrkostyrelsen, och också Ekumenikutskottets förslag har svagheter och brister, men det är en början. Vi inom POSK menar att det är viktigt att det står inskrivet i kyrkoordningen om en garanterad representation från utlandsförsamlingarna. Även om vi har förtroende för vår valda kyrkostyrelse att utse rådet och även om man kan ha argument att det är självklart att utlandsförsamlingarna får representation och att det därför inte behöver stå i kyrkoordningen, så är det ju inget som skadar att det står skrivet också. Om vi tittar på kyrkoordningens tidigare skrivning, se sid 22 i betänkandet, 12 kap. 9 § och även där den nya versionen, kan vi se att när det gäller nämnderna har vi haft inskrivet sammansättningen och att en av ledamöterna ska vara biskop. Det är alltså inget konstigt att det står i kyrkoordningen. Låt oss visa våra medbröder och medsystrar i utlandskyrkorna att vi menar allvar och får deras representation inskriven i kyrkoordningen.

Jag yrkar bifall till Ekumenikutskottets betänkande.

PER LINDBERG:

Jag är mycket glad åt utskottets behandling. Jag stöder utskottets förslag och även Nils Gårders tilläggsyrkande när det gäller rådets sammansättning. Nuvarande ordning beslutade vi om så sent som 2002, och redan då slog vi fast att utlandskyrkan är en angelägenhet för hela Svenska kyrkan, att den ska vara knuten till ett stift och ett domkapitel, och att församlingarna i utlandet ska så långt det är möjligt följa kyrkoordningen.

Det var två saker som vi inte kom i mål med 2002, och det var det demokratiska underskottet gentemot utlandsförsamlingarna och att vi byggde in vissa oklarheter i styrorganen som har hållit isär tillsyn och främjandefunktionerna litet. Med det nu liggande förslaget har vi ju löst huvuddelen av det här. Det som är allra viktigast är att vi får till det här rådet, där utlandsförsamlingarna garanteras representation. Hur den paragrafen ska vara formulerad är kanske inte det allra viktigaste, men att vi visar att utlandsförsamlingarna ska ha sin representation, det är det absolut viktigaste.

Ett starkt stöd till utskottets förslag och Nils Gårders tilläggsyrkande.

MATS HAGELIN:

Ordförande, ledamöter, biskopar och åhörare! Svenska kyrkan i utlandets struktur och delaktighet - hur många gånger har vi inte debatterat detta för oss så viktiga arbete som genomförs ute i världen, Svenska kyrkan i utlandet.

Nu är det genom en genomförd utredning, kyrkostyrelsens skrivelse, Läronämndens yttrande och utskottsarbetet dags att ge utlandsförsamlingarna besked om hur det blir i framtiden. Utskottet har gjort ett gott arbete. Grundligt och väl har man fråga för fråga kommit fram till en skrivning som jag tror i stort sett överensstämmer med våra olika uppfattningar i de olika nomineringsgrupperna. För att försöka nå en så bred kompromisslösning som möjligt, eller rättare sagt en bred lösning som möjligt, vill jag yrka på några ändringar som ni nu kommer att se på skärmen och som jag tyvärr måste läsa upp.

Det handlar om att 10 kap. 5 § ska ha följande lydelse: För Svenska kyrkan i utlandet ska kyrkostyrelsen tillsätta ett råd. En av ledamöterna i rådet ska vara biskopen i Visby stift. Minst två av ledamöterna i rådet ska vara valbara i en utlandsförsamling. Kyrkostyrelsen får också tillsätta råd för andra delar av sin verksamhet.

9 kap. 2 a § ska ha följande lydelse: Ärenden som rör Svenska kyrkan i utlandet handläggs av Visby domkapitel i särskild sammansättning som består av följande ledamöter: 1. Biskopen i Visby stift som är ordförande, 2. Domprosten i Visby stift som är vice ordförande, 3. Ledamot som är präst eller diakon och som varit anställd i Svenska kyrkan i utlandet. Den ledamot som enligt 1 §, första stycket, fjärde stycket, är ledamot i domkapitlet i Visby stift, en övrig ledamot som när valet äger rum ska vara valbar i en utlandsförsamling och två av de övriga ledamöter som enligt 1 §, femte stycket, är ledamöter i domkapitlet i Visby stift.

Enligt ordföranden behöver jag inte läsa upp resten. Jag har istället några kommentarer. Varför detta? Jo, för att stärka Svenska kyrkan i utlandet som en nationell angelägenhet men att samtidigt beakta Läronämndens yttrande om tillhörigheten av utlandsförsamlingarna, att inrätta ett råd som ger en stabil representation för utlandsförsamlingarna, att kyrkostyrelsen själv avgör vem som väljs till ordförande men samtidigt betonar vikten av representation i rådet av biskop för att hålla samman tillsyn och främjande. För vår egen trovärdighets skull och för utlandsförsamlingarna tror jag att det här är ett brett beslut som vi ska ta i dag

och som kanske ger en bred uppgörelse i kyrkomötet och vi kan få en väl fungerande Svenska kyrkan i utlandet i framtiden.

HANS WALLMARK:

Herr ordförande! Precis som ärkebiskopen sade i sin inledning är detta ett ärende av stor betydelse för den nationella nivån. Det har varit femton talare före mig och jag tror att det är viktigt att vi också påminner oss själva varför det här är ett sådant väsentligt ärende. Alla som har besökt en utlandsförsamling vet att där bedrivs viktig och väsentlig verksamhet. Det finns ett oerhört levande församlingsliv på många ställen och det händer veckans alla dagar. Just i våra utlandsförsamlingar finns oftast denna riktiga församlingsgemenskap, dvs. man lever med och tillsammans inte bara på söndagar utan veckans alla dagar. Det finns ett karitativt arbete som sker på oerhört ideell grund, där man verkligen hjälper och stöttar varandra. Utlandsförsamlingarna är goda representanter för hur ett gott och levande församlingsliv ska vara.

Det andra är att fler och fler svenskar bor utomlands, helt eller delvis. Vi brukar räkna med att kanske 400 000-500 000 svenskar helt eller delvis bor utomlands. Det är studenter och forskare, det är unga som jobbar. Alla som har besökt Oslo eller Kastrup vet att servicespråket inte är norska respektive danska utan det är svenska. Vi har företagare och inte minst har vi pensionärer som drar sig mot värmen. Det finns en stor grupp svenskar utomlands, och det är viktigt att evangelium kan föras ut på svenska, mässa firas och gemenskap formas med svenska och svenskkyrklighet som grund. Allt detta är basen för det beslut vi ska fatta. Det leder till en kyrkosyn där församlingsliv inom ramen för Svenska kyrkan är lika viktig i Pajala som i Melbourne, på Kanarieöarna som i Katrineholm.

I enlighet med särskilt yttrande 1 vill jag helst se ett utlandsstift men jag tycker att de föreslagna förändringarna på inget sätt står i motsats till det. Jag tycker att det här är bra steg. Jag tycker precis som många har sagt att nu har vi utrett frågan väldigt mycket, ärkebiskopen konstaterade också det i sitt anförande att vi vill inte ha en utredning till. Det är därför väsentligt att man fattar ett beslut med så bred bas som möjligt, att vi är många nomineringsgrupper som ställer oss bakom, så att vi känner att vi har tryggheten i beslutet men att utlandsförsamlingarna också känner hur oerhört välkomnande det här beslutet är.

Därför vill jag och nomineringsgruppen Moderaterna bifalla det ändringsförslag som Mats Hagelin har föredragit. Jag tycker att det är ett bra förslag som har lagts och jag tror att det har bärighet att just samla ett brett stöd. Jag tycker att vårt kyrkomöte ska vara som ett öppet rum med många ingångar, jag ser åtminstone ett par dörrar som leder in hit. Och låt oss visa att det är ett öppet rum med många ingångar både i förhållande till hur vi nomineringsgrupper uppträder mot varandra men också där vi visar att alla delar av utlandsförsamlingarna har en delaktighet på kyrkomöte och i det råd som ska utses.

TERESIA DERLÉN:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Jag tror jag befinner mig mitt i den här jungianska euforin, som Fredrik pratade om. Vi har en fantastisk möjlighet här, och jag yrkar på bifall för utskottets förslag. Vi har möjligheten att säkra ställningen och tillhörigheten för utlandssvenskarna i Svenska kyrkan. Vi kan göra det genom den dubbla ansvarslinjen, som vi alltid har haft i Svenska kyrkan, med den demokratiska möjligheten för våra medlemmar och med en förankring i biskop och stift i Svenska kyrkan. Vi går från en väldigt oklar situation för utlandssvenskarna där de har haft tre olika instanser som har haft inflytande på deras verk-

samhet både i tillsyn och i främjande. Vi har haft nämnden, kyrkostyrelsen, Visby stift och biskopen i Visby stift. Nu kan vi foga samman alla dessa tre i ett. Vi kan få både tillsyn och främjande i Visby stift, och jag tror att det är en fördel för utlandssvenskarna att få en genomskinlig och enkel organisationsmodell att ta till sig, att förstå, och det blir även mycket enklare för dem när de sedan ska få ett inflytande.

I Visby har vi redan nu ett domkapitel med särskild ställning som fungerar. Det var något som vi pratade om i utskottet, att vi redan har en fungerande sammansättning, ett fungerande arbetssätt för domkapitlet. Vi ser därför ingen anledning till att försöka förändra något som redan fungerar. Det är något som jag tror kan vara bra att vi tänker på, när vi ska besluta i den här frågan.

Och så har vi rådet. Jag ser gärna detta råd som en stiftsstyrelse för att det ska bli tydligt för utlandssvenskarna att förstå vilket stift de är del i. Hur är jag en del av Svenska kyrkan? Jo, jag har mitt domkapitel, jag har min stiftsstyrelse i det här rådet, som visserligen står under kyrkostyrelsen, men för enkelhetens skull, för medlemmens skull, är det bra att veta hur det här rådet är uppbyggt. Vem är min biskop? Det är också bra för biskopen i sin tillsyn och i sitt främjande att faktiskt få vara biskop för sitt stift, Visby stift med utlandsförsamlingarna.

Jag yrkar på att vi som kyrkomöte ger utlandskyrkan en plats i Svenska kyrkan genom Visby stift och en tydlig och genomskinlig organisation för medlemmarna i enlighet med Svenska kyrkans tradition.

LEVI BERGSTRÖM:

Ordförande! Som ärkebiskopen sade i början av det här ärendet så har det varit en lång process och processen går vidare. Så sent som nu på morgonen har några försökt att se hur vi får fram det bästa för utlandskyrkan så att de saker som är viktiga att tillgodose i organisationen verkligen kommer fram, dvs. om inflytande, om att utlandskyrkan är en nationell fråga, och vi har kommit fram till slutsatsen som Mats Hagelin presenterade. Nomineringsgruppen Socialdemokraterna ställer sig bakom det förslaget till beslut och jag yrkar bifall till det.

LARS STJERNQVIST:

Ordförande och alla andra! Jag talar för S-gruppen i utskottet, men får jag först börja med en liten personlig reflektion. Jag måste säga att det här är härliga möten. Det finns verkligen en förmåga att prata om stora och svåra frågor, där det finns djupa meningsskiljaktigheter på ett väldigt respektfullt och ödmjukt sätt, och vi pratar väldigt länge om det vi är överens om. Det här är ju en sådan fråga, där det finns en väldigt stor samstämmighet. Det finns poänger med det, för det är klart att detaljerna är viktiga i slutändan. Samtidigt finns en liten risk att vi faktiskt försummar att nämna det som är det stora och viktiga som vi är överens om och dit hör att vi nu stärker våra utlandssvenskar inflytande och delaktighet och att vi dessutom är överens om att det ska ske via direkta val. Om detta finns en stor samstämmighet som omfattar alla från Fredrik Sidenvall via Hans Wallmark till mig. Det är inte dåligt.

Socialdemokratiska gruppen har en reservation av betänkandet som handlar om rådet. Vi tycker att utskottets i övrigt väldigt konsekventa och logiska argumentation haltar litet när man kommer till rådets sammansättning. I denna anda av respektfullhet och ödmjukhet efter Mats Hagelins yrkande drar jag tillbaka den reservationen och ansluter mig till det förslag som har mejslats fram under den, som ärkebiskopen uttryckte det, långa och omsorgsfulla processen.

BISKOP HANS-ERIK NORDIN:

Ordförande, ledamöter och biskopar! Ja, det är väl härligt att kunna resonera ihop sig med en så stor skara som vi är här. Jag vill särskilt kommentera utifrån Läronämndens yttrande. Jag sitter som biskop i Ekumenikutskottet och vill tydliggöra även för kyrkomötet hur vi resonerade och vad som fördes vidare från Läronämndens håll i utskottet. Det är tre punkter som vi säger ska beaktas och vi skriver i yttrandet behöver beaktas. Det betyder inte att man kan ha eller inte ha utan det är viktiga punkter att beakta. Det är särskilt de två första punkterna, om vi nu ska använda katolskt språkbruk och tala om sanningarnas hierarki, så skulle man kunna säga att de två första punkterna är de viktigaste, nämligen den första, att utlandsförsamlingarnas tillhörighet till ett stift icke får upphöra. Det tillhör något konstitutivt med Svenska kyrkans sätt att bedriva församlingsverksamhet att man tillhör ett stift, församling och stift hör samman. Och det andra, att domkapitlet samlar i vår kyrkas tradition företrädare från stiftets församlingar och vigningstjänsten runt biskopen. I Visby stift har man redan nu i dag ett domkapitel med särskild sammansättning. Jag kommenterar inte det här nya förslaget men konstaterar bara att det redan är så och att det bör vara ett enda domkapitel. Detta föranledde en lång och utförlig diskussion i utskottet och då säger någon till sist de förlösande orden: Kom ihåg Occams rakkniv, hitta en enkel lösning. Vad är det som säger att man inte kan använda den form som vi redan har och som visats fungera, ett domkapitel som det är i Visby stift i dag. Över huvud taget, enkelheten kan vara eftersträvensvärd.

I utskottet föreslår vi att biskopen ska vara ordförande. I yttrandet från Läronämnden säger vi, kyrkostyrelsen får i förslaget en direkt roll när det gäller främjande och styrning motsvarande stiftsstyrelsen i ett stift. Då gick utskottet på linjen att biskopen skulle vara ordförande. Denna punkt har inte samma dignitet ur läromässig synvinkel, vill jag säga, som de två tidigare. Men det var ett försök att hålla samman främjande och tillsyn, precis som det är i församlingarna i Svenska kyrkan att biskopen har både främjande och tillsyn i sin uppgift. Relationen till ärkebiskopen måste tydliggöras och det har vi också resonerat om, men har inget konkret förslag.

Bifall till utskottets förslag.

TORGNY LARSSON:

Ordförande! Jag har inget särskilt yrkande. Mitt inlägg kan nog uppfattas litet som ett sidospår, men det är med anledning av min motion 2011:72. Jag pekar på vad som händer när man lägger ner en verksamhet och som Bertil Murray tog upp igår. Svenska kyrkan är och vill vara en folkkyrka, man vill finnas överallt. Kyrkan har i Lagen om Svenska kyrkan åtagit sig att vara rikstäckande. Man kan slå samman församlingar men Svenska kyrkan har ett ansvar för alla i Sverige. Frågan är om man vill vara överallt där svenskar finns och vistas?

Vad händer om SKUT säger att pengar inte räcker. Då händer kanhända det som hände i Skagen, många människor reagerar framför allt i Göteborgs stift men också i Skara och andra stift. Man samlar ihop medel och så sätter man igång en egen verksamhet. Det går ju också bra. Jag var med som en av åtta pensionerade präster och ställde upp nu i sommar. Det går ju naturligtvis bra att göra det. Det finns bara ett problem, vigselrätten försvann och det kan hända att den kommer tillbaka så småningom efter förhandlingar med de danska myndigheterna. Men så kommer jag till det absolut viktigaste: Vill vi ha det på det här sättet, att det så småningom kommer att finnas ett antal fria stiftelser, fria organisationer litet varstans i världen? Vill vi att det ska vara en anknytning till Svenska kyrkan? I

Skagen finns det inte längre någon biskoplig tillsyn, och det vill ju vi i en episkopal kyrka ha, en biskoplig tillsyn. Vad innebär det? Jag tycker inte att utskottet riktigt har förstått poängen, och jag hörde igår någon företrädare för nämnden tala om våndan man kände inför att lägga ner. Utskottet skriver att man utgår från att kyrkostyrelsen och de organ som kommer att ansvara för Svenska kyrkan i utlandet kommer att fortsätta att visa lyhördhet för det lokala engagemang och det stöd i olika delar av Svenska kyrkan som finns. Men man har inte förstått själva problemet. Jag tror att vi inför framtiden får räkna med olika alternativa inkomstkällor. Det är inte säkert att det bara kan ske genom Uppsala. Det kan hända att det sker nu som på Skagen att västkustfiskare och församlingar runtom i Västsverige stöder den här verksamheten. Vi har en mycket positiv stiftsstyrelse och biskop som vill stödja det här men formellt är det ingen del av Svenska kyrkan. Det är detta som jag vill fästa kyrkomötets uppmärksamhet på och den problematik som finns och som aktualiserats med anledning av Skagen och säkert kommer att ske på andra håll också.

ULLA RICKARDSSON:

Kyrkomötesdeltagare! När jag var uppe senast och fick avbryta, talade jag om vikten av rådet och det direkta inflytandet som utlandskyrkan skulle få genom rådet, så att det blir tydligt att där står vi. Jag skulle också vilja säga något om stiftstillhörigheten, men nu är det i och för sig väldigt många som har sagt det, men jag måste ändå poängtera att precis som församlingar i Sverige behöver en stiftstillhörighet måste församlingarna i utlandet ha denna stiftstillhörighet. Läro-nämnden har ju tydligt utvecklat detta i sitt yttrande, som biskop Hans-Erik Nordin talade om, en fortsatt tillhörighet till Visby stift med tillsyn som utövas av biskopen i Visby och ett domkapitel där representanter för utlandskyrkan också finns. Det är vår ståndpunkt. För centergruppen är det viktigt att vi har en bred uppslutning kring det här förslaget, så därför ansluter vi oss till Mats Hagelins yrkande när det gäller rådets och domkapitlets sammansättning. Sedan återstår en del som inte är löst med utredning och annat och det är avgifterna för de utlandsboende tillhöriga i kyrkan där. Det kräver en särskild utredning, ganska svårt, men för utredningen var det viktigt att poängtera att ett demokratiskt inflytande också skulle vara förknippat med en kyrkoavgift. I detta må vi återkomma.

I allt det här som vi har talat om finns det ingenting som talar mot att utlandskyrkan är en angelägenhet för hela Svenska kyrkan. Jag är väldigt glad över att vi ser ut att få en bred uppslutning både för utlandskyrkan och för oss i kyrkomötet.

ANDERS ROOS:

Herr ordförande! Jag vill bara inleda med att påpeka att den skrivning som finns i Mats Hagelins förslag är en sådan förändring att den måste passera Kyrkorättsutskottet innan vi kan ta ställning till det.

Ekumenikutskottets betänkande andas djärvhet, tillförlitlighet, tillit, tillförsikt och vilja till ansvar, ansvar för oss själva och ansvar för församlingarna i utlandet. När det gäller representationen i kyrkomötet, är många tveksamma till det valsystem som föreslås. Men i dagens läge, om vi verkligen vill få till stånd en representation, är detta det enda realistiska, ekonomiskt och reellt. Kanske hittar vi så småningom ett bättre sätt, men i dag ska vi vara realister, inte minst ekonomiskt. Ett annat valsystem än det indirekta är i dagens läge inte försvarbart. En annan del är representationen i det föreslagna rådet - en självklarhet att genomföra om man vill ta ansvar. Om vi vill ta ansvar, församlingarna i utlandet är beredda och vill det, lika naturlig är Visbybiskopens centrala roll i rådet. Vissa förslag i utskot-

tets betänkande kan kanske förändras och då kommer förslag om det. Det viktiga är att vi, inte minst för vår trovärdighets skull, genom kloka beslut anträder en väg där vi på allvar börjar se församlingarna i Svenska kyrkan i utlandet som viktiga och omistliga delar av Svenska kyrkan. De behöver sitt stift, de behöver sin biskop, de behöver en samhörighet, de vill ta ansvar, de vill vara med i allt arbete som är viktigt för Svenska kyrkan. Det finns en önskan om att dela livet med oss. Vi behöver dem och vi behöver tydlig struktur så att vi vet vem som ansvarar för vad. Allt detta kan jag också säga är en hälsning från församlingarna, kyrkorådsordföranden och en hel del kyrkoherdar i utlandet som jag har haft kontakt med under de senaste veckorna. De hälsar med tillfredsställelse det som Ekumenikutskottet har kommit fram till och hoppas oerhört mycket på ett positivt beslut här i kyrkomötet. Jag har inget annat förslag än Ekumenikutskottets förslag med de ändringar som har framkommit av Nils Gårders yttrande.

BERTIL MURRAY:

Ordförande! Det jag sade i mitt förra anförande om biskopens uppdrag det gällde naturligtvis tillsyn och främjande och inget annat. Jag står här nu för att säga att vår nomineringsgrupp tillstyrker Mats Hagelins förslag. Jag yrkar alltså bifall till det.